

FIȘA DE LUCRU NR. 2

Sinonime totale și sinonime parțiale

Limba română · Clasa a IX-a · Lexicologie — Sinonimele

Nume și prenume: _____

Data: _____

1. Citim și observăm

„Valurile mării loveau țărmul cu putere, iar vântul sărat sufla dinspre larg. Copiii priveau orizontul, visând la insule îndepărtate.”

2. Reținem

Sinonimele **totale** pot fi folosite unul în locul celuilalt în orice context, fără a schimba sensul sau nuanța (ex.: a privi — a se uita).

Sinonimele **parțiale** se pot înlocui doar în anumite contexte, pentru că au nuanțe de sens sau de stil diferite. De exemplu, „a privi orizontul” poate deveni „a contempla orizontul” (nuanță de admirație, stil literar), dar „a contempla” nu s-ar potrivi în „privește în stânga înainte să traversezi”.

3. Exerciții

Exercițiul 1. Pentru verbul „a privi” din text, găsiți 3 sinonime și precizați, pentru fiecare, dacă este total sau parțial, motivând pe scurt. (15 p.)

Exercițiul 2. Alegeți sinonimul potrivit din paranteză pentru fiecare propoziție (atenție la nuanță!). (15 p.)

1. Copiii (priveau / contemplau) mingea care se rostogolea pe plajă.
2. Pictorul (privea / contempla) îndelung apusul de soare peste mare.
3. Vântul (sufla / adia) puternic, răsturnând umbrelele de plajă.
4. O briză ușoară (sufla / adia) dinspre larg, în liniștea serii.

Exercițiul 3. Explicați, în 2–3 rânduri, diferența dintre sinonimele totale și cele parțiale, folosind un exemplu propriu pentru fiecare. (15 p.)

Exercițiul 4. Rescrieți textul de mai jos, înlocuind cuvintele subliniate cu sinonime potrivite, fără a modifica sensul general. (15 p.)

„Marea era frumoasă în acea dimineață. Valurile mari se spărgeau de stânci, iar copiii se bucurau, alergând pe nisipul fierbinte.”
